

NOTA DE PREMSA

XXV Jornades Internacionals sobre Tuberculosis
Barcelona, 15-16 de novembre de 2021

La pandèmia de COVID-19 segueix empitjorant el control de la tuberculosi

Les Jornades organitzades per la **Fundació de la Unitat d'Investigació en Tuberculosis de Barcelona (fuiTB)** aquest any han arribat a la seva 25ena edició. Hi han participat 37 ponents i 17 moderadors, i s'hi han inscrit 858 professionals sanitaris de 23 països. S'ha remarcat la importància d'activar l'eliminació de la COVID-19 i d'aprofitar els recursos humans i tècnics dedicats a aquesta infecció per millorar la prevenció i el control de la tuberculosi (TB), malaltia que pateix l'impacte de COVID-19.

En Salut Pública es considera imprescindible accelerar els esforços per posar fi a aquesta vella malaltia, i es recorda que la TB activa requereix **un mínim de sis mesos de tractament amb quatre fàrmacs diferents**. Per prevenir-la són claus el diagnòstic precoç, el compliment del tractament, l'estudi de contactes i el cribratge de poblacions de risc.

La derivació del personal sanitari dedicat a TB a la COVID-19 ha comportat un gran deteriorament en la notificació de casos i en els estudis de contactes. S'han detectat més casos greus evidenciant un retràs diagnòstic, el que afavoreix la transmissió i per tant que la incidència de TB augmenti en els propers mesos i anys. Per a millorar aquesta situació, en la mesura que la pandèmia estigui controlada, el personal contractat per la COVID-19 (rastrejadors, etc.) s'haurien de dedicar al control de la TB i altres malalties de declaració obligatòria que ara mateix estan desateses.

Cal una menció especial al fet de que la pandèmia ha afavorit un estudi pilot basat en una eina nova que possibilita tant el seguiment del tractament per part dels pacients via telemàtica, mitjançant vídeo, com la seva vinculació amb el sistema sanitari.

En Microbiologia s'han presentat avenços en el diagnòstic assistencial, com la detecció ràpida de resistències a fàrmacs de segona línia, i l'ús en un futur proper de "nassos electrònics" per diagnosticar la TB. En aquests últims mesos s'han executat inversions importants amb fons públics en nombrosos centres del país, destinades a equipament i capacitació per a abordar la vigilància de la transmissió de SARS-CoV-2 mitjançant seqüenciació genòmica. Seria imperdonable no aprofitar aquesta oportunitat històrica per incorporar la TB en aquest mateix circuit d'epidemiologia genòmica, després d'anys d'haver demostrat, en projectes d'investigació, la necessitat de desxifrar amb precisió les cadenes de transmissió de TB mitjançant l'anàlisi genòmic.

En relació a la clínica, durant les Jornades s'ha tractat àmpliament l'impacte de la pandèmia de COVID-19 en la detecció i maneig de la TB. "En aquests dos anys els diagnòstics han disminuït per manca de la seva detecció, i ens els hospitals han arribat més pacients amb TB complicades i fins i tot disseminades". També ha augmentat la mortalitat. Es preveu que això es vegi empitjorat en el futur proper degut a les desigualtats socio-econòmiques que la pandèmia ha incrementat. Tot i que les unitats de tractament i de maneig de la TB a poc a poc van recuperant la seva activitat normal, es calcula que hem retrocedit uns deu anys en la lluita contra aquesta malaltia.

En el tractament, els ponents i participants **han denunciat unànimement el desabastiment freqüent de medicaments fonamentals pel tractament de la TB**, sobretot d'aquells que porten rifampicina, un fàrmac imprescindible. A més, existeix una dificultat extrema per aconseguir bedaquilina, un fàrmac recomanat per l'OMS com a clau en el tractament de la TB en aquells casos en els que no es pot donar rifampicina. "Si tenim en compte que la TB té un tractament eficaç i que ens trobem en un país europeu, aquesta situació és totalment

inadmissible a dia d'avui". També és un greuge pels pacients europeus que en aquest continent no es disposi de rifapentina, ja que és un medicament que simplifica el tractament tant de la TB com de la infecció tuberculosa latent. Això és doblement frustrant pels investigadors de la Unitat d'Investigació en TB de Barcelona, que varen participar entre el 2013 i el 2017 en els assajos clínics que van demostrar l'eficàcia d'aquest fàrmac.

En investigació, les Jornades han servit per a posar de manifest els diferents assajos i projectes de recerca multicèntrics que els investigadors de casa nostra duen a terme amb finançament nacional o internacional. **"Comptem amb científics experts en TB que son competitiu a nivell mundial**, i això ens beneficia a tots. És important la comunicació contínua entre la ciència i l'assistència per a que al final siguin els pacients qui se'n beneficiïn".

En relació a la TB com a zoonosi, s'han presentat brots importants en vaques i cabres, i s'ha remarcat l'afectació de la fauna silvestre (porcs senglars, cérvols, cabriols, teixons, etc.) que funcionen com a reservori. "No podem oblidar la interacció humà-animal-entorn, allò que s'anomena **One Health**, que poques vegades s'implementa i que implica una bona coordinació entre la sanitat humana i la veterinària, i que té per objectiu de buscar solucions que siguin efectives però respectuoses, i que necessita involucrar els ramaders per a assegurar l'èxit dels programes.

Les Jornades Internacionals que organitza la fuiTB representen un fòrum que amb els anys s'ha convertit en **clau a nivell nacional i en un model d'èxit a nivell internacional**. Permeten l'actualització de l'estudi de la TB des d'un punt de vista multidisciplinari i reuneixen personal mèdic, d'infermeria, científics i altres professionals que treballen en aquest àmbit.